

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΕΝΑΣ ΗΡΩΪΚΟΣ ΛΟΧΙΑΣ ΤΟΥ ΦΑΒΙΕΡΟΥ

Στά Μαστιχοχώρια της Χίου. Ἡ τραγική θέσις τῶν Ἑλλήνων. Ζητείται δεινὸς κολυμβητής. Ὁ Λοχίας Νικ. Μυκωνίος καὶ τὸ κατόρθωμά του. Πρὸς τὰ «Κόκκινα Νησιά». Πάλη μετὰ τοὺς Τούρκους. Τὸ θαλάσσιον δράμα. Ὁ νέος Ἀκρῶν. Ὁ πλοῦ φανερώνεται ἐ ναυαρχος Ντερνινῦ. Ὁ γενάρχης μιᾶς στρατιωτικῆς οἰκονομείας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στις 4 Μαρτίου 1828, σάμια Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, τακτικοῦ καὶ ἀτάκτου, ἀποτελούμενο ἀπὸ 4.000 ἄνδρες ὑπὸ τὸ Φαβιέρο, ἐπολεμοῦσε ἀπὸ τὸ πρῶτὸν ἐν τῷ Μαστιχοχώρι τῆς Χίου ἐναντίον διπλασίου Τουρκοῦ στρατοῦ. Στὴν ἀρχή, ἡ τύχη τῶν ὁπλῶν ἦταν εὐνοϊκὴ

στοὺς Ἕλληνας, καὶ ὁ ἐχθρὸς ἀναγκάσθηκε νὰ ὑποχωρήσῃ. Μετὰ τὸ μεσημέρι ὅμως, ὅταν ξανάρχισε ἡ μάχη, οἱ Ἕλληνες ἐτελείωσαν τὰ πολεμοφόδια τους καὶ ὅταν περὶ ἑβράδυαυσε οἱ Τούρκοι τοὺς καταδιώξαν ὡς τὴν παραλία καὶ κατασκήνωσαν ἀπέναντί τους—οἱ Τούρκοι ποτὲ δὲν ἔκαναν ἐπίθετον νύχτα—μετὰ τὸ σκοπὸ μάλιστα ἐξημέρωσεν, νὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν καὶ νὰ συμπληρώσουν τὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς.

Βλέποντας τότε ὁ Φαβιέρος τὴ δύσκολη θέσις του, συνεκάλεσε πολεμικὸ συμβούλιον καὶ ῥώτησε τοὺς ἀξιωματικούς του τί πρέλει νὰ γίνῃ.

— Νὰ κάνουμε τὴν προσειχὴ μας, εἶπαν ὅλοι, νὰ τραβήξουμε τὰ γιγατάνια καὶ νὰ πεθάνουμε σὰν ἄνδρες.

— Σὲ τί θὰ ἀφελήσῃ αὐτὸ, ἀπήτησε ὁ Φαβιέρος. Σήμερα κ' ἕνας μόνος στρατιώτης μοστιεῖ στὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ χαθῶμε τόσους!

Μετὰ τὰ λόγια αὐτὰ, ὁ Φαβιέρος στάθηκε σκεπτικὸς γιὰ λίγη ὥρα, μετὰ ἡ ματιὰ καρφώσθη σὲ δύο νησάκια ποῦ βρισκόνταν σ' ἀρκετὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὴν παραλία, τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο, τὰ λεγόμενα «Κόκκινα νησιά». Συλλογισμένος ὁ Γάλλος φιλέλην ζητοῦσε μὰ λύσι. Τέλος εἶπε:

— Ἀν μπορούσαμε τοῦλάχιστον νὰ καταφύγουμε σὲ κείνα τὰ νησάκια; Μὰ πῶς εἶνε δυνατόν αὐτὸ;

— Βέβαια, εἶπε ἕνας ἀξιωματικὸς, θὰ εἶνε ἀνόητος ποὺ ἐκεῖ. Ἴσως μάλιστα νὰ ὑπάρχουν καὶ κατὰ κρημνιστάκια, ἀλλὰ πῶς νὰ εἰδοποιήσουμε; Ἀν μπορούσαι νὰ πῆθαι κανεῖς!..

— Ναι, εἶπε ὁ Φαβιέρος, καμμὰ ἄλλη σωτηρία δὲν ὑπάρχει, παρὰ νὰ καταφύγουμε ἐκεῖ. Μὴ χροιάεται ὅμως ἕνας καλὸς κολυμβητής!

Ἐγινε μικρὴ συζήτηση καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ρωτήσουν οἱ ἀξιωματικοὶ τοὺς ἄνδρες τους, ἂν μποροῦν κανεῖς νὰ πῆθαι κολυμπώντας στὰ δύο νησάκια καὶ ἂν βρῆθαι βάρκες νὰ τὶς φέρῃ. Ἄν δὲν βρισκόντουσαν βάρκες, τότε, τὰ ξημερώματα θὰ ριχνόντουσαν μετὰ γιγατάνια καὶ τὶς μπαγιονέτες ἐναντίον τῶν Τούρκων καὶ θὰ πουλοῦσαν ἀκριβὰ τὴ ζωὴ τους.

Ἀμέσως ὅλο τὸ στρατόπεδον ρωτήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς: — Ποιὸς μπορεῖ νὰ πῆθαι στὰ νησάκια κολυμπώντας;

Πέρασαν μερικὲς στιγμὲς ἀγωνίας. Ἐξαφνα, ἕνας λοχίας, ἀπὸ τὸ λόγόν τοῦ Ἀνδριέτη, βῆκε ἀπὸ τὴ γραμμὴ, ἐπλησίασε τὸ λοχαγὸν του, ἐχαιρέτησε στρατιωτικὰ, καὶ εἶπε:

— Ἐγὼ μπορῶ, κύριε λοχαγέ! Διατάξτε.

— Ἀλήθεια; Μπορεῖς ἐσὺ Νικόλα; τὸν ῥώτησε ὁ Ἀνδριέτης καὶ τοδούρε τὸ χεῖρ. Ἐλα μαζί μου νὰ σὲ παρουσιάσω στὸν Ἀρχηγό, τοῦ εἶπε κατοπιν.

Πῆγαν ἀμέσως στὸ Φαβιέρο καὶ ὁ λοχαγὸς τοῦ παρουσίασε τὸν τολμηρὸν λοχίαν.

— Πῶς ὀνομάζεσαι, λοχία; ρωτᾷ ὁ στρατηγός.

— Νικόλαος Μυκωνίος.

— Καὶ μπορεῖς νὰ πῆθαι ἐκεῖ, σ' ἀντικρινὰ νησιά, καὶ νὰ βρῆς κανένα πλεούμενον νὰ μᾶς μεταφέρει;

— Κολυμπῶ καλά, ἀρχηγέ, ἀπάντησε μετὰ τόλμην ὁ λοχίας Μυκωνίος, καὶ ἐλίπυε νὰ τὰ καταφέρω.

Τότε ὁ Φαβιέρος—ποῦ ἦταν πολὺ εὐσεβής—ἐσχημάτισε σταυρὸν μετὰ τοὺς λιχανοὺς τῶν δύο χερῶν του καὶ τοῦ εἶπε σοβαρὰ:

— Φύλαξε τὸ σταυρὸν καὶ ὀρκίσου ὅτι δὲν θὰ φύγῃς!

Ὁ λοχίας ἐβάρησε τὸ σταυρὸν καὶ εἶπε:

— Ὁρκίζομαι νὰ ἐκτελέσω τὸ χρέος μου, σὰν τίμιος στρατιώτης τῆς Πατρίδος!

Συγνημένος ὁ Φαβιέρος, δακρυμένος, ἀγκάλιασε τὸ λοχίαν καὶ τὸν ἐπίλησε στὸ μέτωπον.

— Λοχία, τοῦ εἶπε, πῆγαν στὴν ἐσχὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἂν βρῆς πλεούμενα, φέρτα. Συλλογίσου ὅτι θὰ σώσῃς τοὺς ἀδελφούς σου...

Ἀν δὲν βρῆς, νὰ γυρίσῃ πίσω νὰ μᾶς πῆς τί ἔκαμες καὶ νὰ πεθάνῃς μαζί μας.

Ὁ Μυκωνίος, χωρὶς νὰ πῆ

ἄλλη λέξι, ἐχαιρέτησε στρατιωτικὰ καὶ ἔφυγε πρὸς τὴν παραλία, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς στρατιώτες τοῦ λόχου του. Ἀμα ἔφτασε ἐκεῖ, ἐγδύθηκε κ' ἐφώνησε:

— Σχωρᾶτε με, ἀδέρφια, καὶ ὁ Θεὸς ἕς σᾶς συχωρήσῃ!... Κ' ἔπεισε στὴ θάλασσα.

Ἦταν σχεδὸν μεσάνυχτα καὶ τὸ κρῖον ἀρκετὰ αἰσθητὸ, ἀλλ' ὁ Μυκωνίος ἂν καὶ ἐκράνεν, ἐξακολουθοῦσε νὰ κολυμπᾷ με ζωηρὰ.

Ὅσο ὅμως προχωροῦσε, τὰ κύματα δυνάμωναν καὶ τέλος ἕνα κύμα τὸν ἐσκέπασε. Ἀνέβηκε στὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ νέα κύματα τὸν ἐφόβησαν. Κατάλαβε τὸν κίνδυνον καὶ σὲ μιὰ στιγμή τὸ θάνατος τὸν ἐλύστωσε, ἡ ψυχὴ του ἐκλονίσθη καὶ σκέφτηκε νὰ γυρίσῃ πίσω.

Ἄλλ' ἡ φιλοτιμία δὲν τὸν ἄφησε.

Μόνον ἂν πηλοῦ δὲν θὰ πῶν, εἶπε μέσα του, καὶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του ἐπεκαίσθη τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ.

Τὸ αἵμα τοῦ ἀνέβρασε ἀμέσως, ζεστάθηκε, καὶ αὐτὸ τοῦ ἔδωσε νέες δυνάμεις. Σὰν φρενασμένος ἀπὸ τὴν ἔραση, ἄρχισε νὰ παλῆν μετὰ τὰ κύματα, νὰ κολυμπᾷ σὰ δελφίν, τραβώντας ἀπλωτῆς· μετὰ γερὰ του μπράτσα, μετὰ ἀλόνηχτη τὴν ἀπόφασιν νὰ φτάσῃ στὸ σκοπὸν του...

Ἐτοὶ ὁ γενναῖος νησιώτης ἐπάλαψε δύο ὄρες. Τέλος πάτησε τὸ πόδι του στὸ δεξιὸ νησάκι, τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ δύο!

Ἄλλ' ἐκεῖ δὲν φαινόνταν κανένα σημεῖο ζωῆς. Σιωπὴ ἀπείσι, ποῦ μόνον ὁ πάταγος τῶν κυμάτων στοὺς βράχους τὴν ἐδίκοβε!.. Ὁ Μυκωνίος περπάτησε μηχανικῶς, τουρτουρίζοντας ἀπὸ τὸ κρῖον, γιατί ἦταν ἀλόγιμος. Ὡς τόσο ἐξακολουθοῦσε νὰ προωρῶθῃ σὲτὸ μάρκος τῆς παραλίας, ὡς δτου, μετὰ μισὴ ὥρη, εἶδε ἕνα φαναρὶ ποῦ ἐκουνίστανε. Ἡ ἔλπιος του ἀναφερόσθησαν. Ἐτάχθηκε τὸ βῆμα του καὶ ἔφτασε στὸ πρῶτον σημεῖον.

Ἦταν πράγματι ἕνα φαροκῆλκον ἀλλὰ ἀραγμένο σὲ κάποια ἀπόστασι ἀπὸ τὴν παραλία τοῦ νησιοῦ. Ὁ Μυκωνίος στάθηκε ἀπέναντι καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Ε, ἀπὸ τὸ κατὰ!.. Ε, ἀπὸ τὸ κατὰ!..

Ἄλλ' ἡ φωνὴ του δὲν ἦταν δυνατόν ν' ἀκουστῇ, γιατί τὴν ἐσκέπασαν τὰ κύματα μετὰ τὸ θόρυβόν τους. Ὁ Μυκωνίος ἐξανάπεσε στὴ θάλασσα καὶ κολυμπῶδες πρὸς τὸ φαροκῆλκον φωνάζοντας συγχρόνως, ἀλλὰ ματαιῶς...

Τέλος ἐπλησίασε, καὶ τότε μόνον ἀντήχησε μιὰ φωνὴ ἐπὶ τὸ καραβάκι.

— Ποιὸς εἶνε;... Τί θέλες;

— Χριστιανὸς εἶμαι! ἐφώνησε ὁ λοχίας. Γιὰ σᾶς ἦρθα!

Οἱ φωνάρες τὸν ἐτραβήξαν ἀπὸ τὸ γερὸ, τοῦ ἔδωσαν μιὰ φοκοκῆλκον κῆλκον νὰ σκεπασθῇ, καὶ λίγο ροῖμν γιὰ νὰ ζεσταθῇ, γιατί τὰ δόντια του χτυποῦσαν ἀπὸ τὸ κρῖον. Ἀμα, διασώθηκε, συνήλθε ὁ Μυκωνίος τοὺς διηγήθηκε τὰ καθέκαστα καὶ ἐπρόθεσε:

— Λοιπὸν, ἦρθα νὰ μᾶς γλυτώσετε καὶ νὰ μᾶς περάσετε ὄλους ἐδῶ.

— Καὶ πῶς μπορούμε ἐμεῖς, ἕνα καρὰβι μόνον, νὰ περάσουμε τόσες ψυχές, καὶ μάλιστα ὡς τὸ πρῶτ, ἀπάντησε ὁ καπετάνιος τοῦ πλοίου.

Ἐξαφνα, ἕνας ναυτῆς λέει:

— Στὸν ἄλλον κῆλκον, καπετάνιε, βρισκόνται κατὰ κρημνιστάκια, κ' ἂν τὰ πέρναμε κ' αὐτὰ, κῆλκον μποροῦσε νὰ γίνῃ.

— Δόξα σοι ὁ Θεὸς! ἐφώνησε ὁ Μυκωνίος. Σωθήκαμε!.. Ἐλάτε λοιπὸν γρήγορα νὰ πάμε στὸ στρατόπεδον, νὰ πάρουμε μερικὸς συντροφῆς καὶ νὰ γυρίσουμε νὰ πάρουμε τὰ σφουγγαράκια.

Τὸ φαροκῆλκον, μετὰ γερὸ καὶ γοργὸ κωπηλάτισμα, ἐπῆγε στὴν ἀπέναντι παραλία, στὸ στρατόπεδον τοῦ Φαβιέρου. Ἀπὸ κεῖ παρέλαβαν 70 ἄνδρες. Συναγῆσαν στὰ «Κόκκινα νησιά» καὶ βρῆσαν ἐνῆνα σφουγγαράκια, Αἰγυνιτικὰ, τὰ ὁποῖα πρόθυμα ἀνέλαβαν τὴν σωτηρία τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Κ' ἐτοῖ, γρήγορα-γρήγορα, ποσοῦ ἀνατελεῖ ὁ ἥλιος, τὸ στρατεύμα τοῦ Φαβιέρου εἶχε μεταφερθεῖ στὰ «Κόκκινα νησιά»!

Τελευταῖος ἐπάτησε στὴ γῆ ὁ Φαβιέρος, ἔχοντας γέρου του τοὺς ἀξιωματικούς του καὶ τὸν λοχίαν Νικόλαο Μυκωνίον...

Σὲ λίγο ἀνέτειλε ὁ ἥλιος τῆς 25ης Μαρτίου. Ἦταν δλεῖ οσοιμένοι καὶ κα δόξαν τὸ Θεῶν...

Μόλις ὅμως ἐπροχώρησε ἡ μέρα, νέα στενωχώρα τοὺς παρουσάσθηκε. Τὰ νησάκια δὲν εἶχαν νερὸ, καὶ ἡ δίψα ἄρχισε νὰ καίῃ τὰ λαγύγγια τους.

Καὶ πάλι ὁ Νικόλαος Μυκωνίος ἔσωσε τὴν κατάστασι.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΦΙΝΑΛΕ

ΤΟΥ PAUL GERALDY

'Αντίο, Σκέψου, τίποτα δεν έξχασες; Είν' όωρα
 Νά μή σ' άργώ, Δέν έχω πειά τίποτα νά σου πώ,
 Μπορείς νά φύγης, Μά αν θές στάσου' ένα λεπτό.
 Βοέζει πολύ... Περίμενε νά λιγοστέψ' ή μύδρα.
 Σκετάσου τροπαντός καλά. Τό ξέρεις, κάνει κρύο
 έξω. Τό χειμωνιάτικο έφορέσες παλτό ;
 'Επήρξες τό πορτραίτο σου ; Τίποτα δεν κρατώ ;
 Τό τελευταίο πού μαζύ διαβάξαμε βιβλίο ;
 "Έλα, στά μάτια κύτταμε γιά τελευταία φορά...
 Μά πρόσθε, είνε κουτό, μήν κλαίμε πειά. Στ' αλήθεια
 πόση προσπάθεια χρειάζεται, ν' άνάγη μέσ' τά στήθεια
 πάλι, έστω και γιά μιá στιγμή, ή φλόγα ή παλιά !
 "Η' δύο ζωές μας ήτανε δοσμένη ή μά στην άλλη
 Γιά πάντα. "Ω ! πώ; τή ζωή τό ψέμμα κυβερνάει ;...
 Και τώρα χωρίζομαστε. Τό έξω θά πονίει
 τού κτηνό; μας ή καρδιά λίγο καιρό, μ' άγάλη,
 άγάλη θάρθη ή ληθμονιά καί θάματα, μικρή μου,
 δυδ πρόσθε άγνωστα σ' αυτό τόν κόσμο έξού κ' έξώ.
 Κι' αν τύχει και καμιά φορά στό δρόμο νά σέ δω
 ή ώμορφιά σου άδιάφορη θ' άφήση τήν ψυχή μου.
 Κι' αν ίσως, χωρίς νά σέ δω, περάσουν μήνες, χρόνια
 κάποιος άπ' τούς παλιούς γνωστούς; θά σού μιλήν γιά μέ
 κ' έξώ "Τι κάνει ;" άδιάφορα θέ νά ρωτώ γιά σέ
 πού θάσουνα—δπως σούλεγα—άγάπη μου αιώνα.
 Και όμως είμαστε' άρκετά τρελλοί τόν πρώτο χρόνο
 θυμάσαι τή λατρεία μας, τά φλογερά φιλά μας ;
 Μά άγαπούσες κ' όμως νά τ' ήταν ό ξρωτός μας...
 Μά όλοι λοιπόν είμαστε ίδιοι σ' αυτό τόν κόσμο ;
 Μή φεύγεις. Αυτή ή βροχή άπόψε δέ θά πάγη
 "Ω ! μείνε, μείνε κ' ή καρδιάς αν έχουνε άλλάξει
 Ποιός ξέρει αν ξαναενωθούν μικρή μου άπό συ-
 νήθεια
 Σέ κάποια άνάμνηση γλυκειά θερμοών χαδιών. "Α-
 λήθεια
 θάλεις τήν πλήξη τήν παλιά νά ξαναβρίθς κοντά μου ;
 "Έλα. "Ίσως λιγώτερη θά είν' ή μοναξιά μου...
 Καλαμάτα Μετάφρ. Δος Μαρίας Οικ.

Παρετήρησε ότι ή παραλία ήταν άμμουδερή και
 επίπεδη. Είνε γενικός κανών στη Γεωλογία, όπου
 υπάρχει τέτοια παραλία και πίσω της τό μέρος είνε
 πεδινό, εκεί αν προχωρήσει κανείς 15 ή 20 βή-
 ματα πρós τήν πεδιάδα και ακάνη σέ βάθος μέτρου, θά βρη νερό.
 σιγά θολό, αλλά πάντα νερό που πίνεται.
 "Ο Μυκόνιος, ξέροντάς τό αυτό, έφώναζε :
 — "Άδέρφια, έχει ό Θεός ! "Έλάτε κοντά μου !
 Και ό νέος Άσαρών επροχώρησε 20 βήματα, άπ' τήν παραλία,
 χτύπησε τή γη μέ τό πόδι του και ελε : — "Έδώ νά σκάσουμε !"
 Οι στρατιώτες έσκαψαν. Σέ λίγο βρέθηκε νερό, πολύ θολό, αλλά
 πόσιμο. Και ό θαυμάσιος λογίας ήπτε πρώτος.
 Τότε έσκαψαν γύρω και όλοως λάκκους, ήπιαν όλοι και ξεδί-
 ψασαν. "Άλλ' ή θέσις τους διασώητο ήταν δύσκολη. Τους έλειπαν
 τροφές. Έκινδύνειαν νά πεθάνουν άπό πείνα επάνω σέ κείνα τά
 ξερονήσια. Κατά τό βράδυ, συνεκρίθη ή νέο πολεμικό συμβούλιο
 πός νά φύγουν άπό κεί, άλλ' ήταν κουρασμένοι και τους έπιανε ό
 ύπνος. Έσκέπτοντο λοιπόν μονάχα, χωρίς ν' άποφασίζουν. 'Επί τέ-
 λους, ό Φαβ'έρος ελε :
 — "Άς αναβάλουμε γιά αύριο. 'Ο Θεός, πού μās έφύλαξε ώς
 τώρα, θά μās σώσει και πάλι !"
 Και πράγματι, ό Θεός τους έσωσε.
 Τήν άκόλουθη μέρα κατά τά χαράματα, φαίνονται έξαφνα νά
 έρχονται πρós τά "Κόκκινα νησιά" τέσσαρα μεγάλα πλοία. "Ήταν
 ό ίδιος ό Γάλλος ναύαρχος Ντεριγύν με τή φρεγάδα του, ένα 'Αγγλι-
 κό δίκροτο και δυδ μεγάλα πλοία 'Ανταρτικά. 'Ο Ντεριγύν τους
 παρέλαβε και τους μετέφερε στή Σίρο. "Έκει ό γενναίος κολυμβη-
 τής Μυκόνιος άξιόθηκε μεγάλων τιμών.
 "Ο Νικόλαος Μυκόνιος υπήρξε ένας άπό τους ένθουσιώδεις
 άγωνιστάς τής μεγάλης μας 'Επαναστάσεως. Στά
 1825 έλαβε μέρος στην έκστρατεία τής Τρο-
 λωος. Στά 1826, στη μάχη τής Καρίστου.
 Κατόπιν στη μάχη τού Χαϊδαρίου, στην πο-
 λιορκία τής Άκροπόλεως τών 'Αθηνών, και στά
 1829 στην έκστρατεία τών Μεγάρων.
 "Ο Νικόλαος Μυκόνιος—πού πέθανε πολύ
 γέρος, ώς ταγματάρχης—υπήρξε ό γενάρχης
 τής γνωστής στρατιωτικής οικογενείας τών Μυκω-
 νίων. 'Εγγονός του είνε και ό 4ος ύπερστάν στό
 Ναύπλιον διακεκριμένος ταγματάρχης τού Πυρο-
 βολικού κ. Χαρίλαος Μυκόνιος.
 Στ. Δ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙ'ΙΑ ΤΟΥ 1912-13

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

'Η Έλληνική γενναίωφυχία. 'Η έντυπώσεως ενός Βουλγα-
 ρου χιχμαλώτου. Σε ποιόν άνήκει ή Θεσσαλονίκη. Μία
 πρεφτεία πού δεν έπαλήθεψε. Πώς εκδικήθηκαν τό χαμέ
 τού άδελφού τους δυδ γενναίοι εζώναι. Τέ πετσόκομμα
 τών Βουλγάρων. Τέ ήρωϊκό τέλος τους.

Στά τόσα ύπέροχα παραδείγματα τής γενναιοφυγίας τών 'Ελλή-
 νων στρατιωτών πού διηγηθήκαμε ώς τώρα, προσθέτουμε σήμερα
 και τό ακόλουθο :

Μεταξύ τών τραυματιών μας τών μαχών Κιλίκς και Λαγκαδά,
 οι όποιοι μετεφέροντο στόν Πειραιά μέ τό άτρόπιο τής γραμμής,
 υπήρχε κάποτε κ' ένας πληγωμένος Βούλγαρος άξιωματικός. 'Επειδή
 όμως φοβόταν μήπως γίνη άντιληπτός άπ' τούς άξιωματικούς μας
 κ' άκόσις τίποτε βρισιές άπ' αυτούς, καθόταν περιττώου σέ μιá
 άκρη και δεν έκουνιάταν καθόλου άπ' τή θέσι του. Μερικοί άξιω-
 ματικοί τόν είδαν τέλος κ' έσπευσαν νά τόν πλησιάσουν και νά
 τού προσφέρουν μέ ευνείεια κάθε ύπηρεσία τους. Γιά νά τού εξα-
 λείψουν μάλιστα κάθε δυσπιστία, τού έδήλωσαν ότι στό ελληνικό
 χώμα κάθε πληγωμένος θεωρείται ιερός, έστω κ' αν είνε ό χειρό-
 τερος έχθρός τής πατρίδος. Κι' έτσι ό Βούλγαρος άξιωματικός, όταν
 επρόκειτο νά αναχωρήσει διά τόν τόπο του, δεν ήξερε μέ ποιόν
 τρόπο νά εκδηλώση τήν ευγνωμοσύνη του γιά τήν έξαιρετική φιλο-
 ξενία τών 'Ελλήνων.
 ...

Πρην άρχισή ό πόλεμος τού 1912—13 ή Γουρμενίτσα
 κατείχετο άπό τους "Έλληνες, άλλ' εξακολουθούσε νά
 μένη εκεί κ' ένας βουλγαρικός λόχος, επειδή τά πράγ-
 ματα δεν είχαν άκόμη όξυνθή τόσο πολύ και ή σχέσης
 μεταξύ τών δυδ κρατών δεν είχαν διακοπή. "Ετσι οι
 στρατιώτες τόσο οι 'Έλληνες όσο και οι Βούλγαροι
 έρχόνταν σέ κάποια έπαφή άναμεταξύ τους, και περι-
 παύιαν συνήθως οι μέν τους δέ.

Μιά μέρα καθόταν στόν καφενέ ένας "Έλλην λο-
 χίας και ένας Βούλγαρος και κοιτούσταντας συζητού-
 σαν πολιτικά. Σε μιá στιγμή ό Βούλγαρος ξαναμένος
 χτύπησε τό χέρι του άπάνω στό τραπέζι και φωνάσε :
 — "Η Θεσσαλονίκη είνε δική μας και πρέπει νά
 τήν πάρουμε ! Σε λίγον καιρό θά μās τήν άδειάσετε
 και θά ήσυχάσουμε.
 — Αυτό θά τό ίδούμε, ελε, χαμογελώντας ό συ-
 νομιλητής του.

"Υστερα άπό ένα έξάμηνο περίου ή τύχη τό έφερε
 ν' ανταμωθούν και πάλι. οι δυδ λοχία στό Τριζικι
 τής Θεσσαλίας. Αυτή τή φορά όμως ό δικός μας λο-
 χίας ήταν τοποθετημένος εκεί γιά τή φρούρηση τών Βουλγάρων
 αιχμαλώτων, μεταξύ τών όποιων συμπεριλαμβανόταν, κατά διαβο-
 λικήν σύμπτωση, κ' ό παλιός γνώριμος του.
 — "Έ, λοχία, τού λέει χτυπώντας τον στόν ώμο φιλικά. Είδες
 πώς δεν άλήθεψε, ή προφτεία σου.
 — "Άφρώς τά νά πάν στό διάβολο... Μή μου τά θυμίξης, τού
 άπάντησε ό Βούλγαρος μέ μιá έξαφρα πικρίας στό πρόσωπο του.
 ...

Μιά άπό τις ήρωϊκότερες σκηνές τού 'Ελληνοβουλγαρικού Πο-
 λέμου είνε κ' ή ακόλουθη :

Στό Λαχανά υπηρετούσαν μέτρον ίδιο λόγο δυδ εζώναι, οι όποιοι
 είχαν ίδει τήν προηγουμένη μέρα τόν τρίτο άδελφó τους νά πέφτη
 αιχμάλωτος στό χέρια τών Βουλγάρων, ύστερα δέ άπό λίγες ώρες
 βρήκαν σ' ένα χωράφι τό σώμα του οικτρά παραμορφωμένο ! Κατά
 τήν τραγική εκείνη στιγμή οι δυδ άδελφοί ώρκίσθησαν άπάνω άπ'
 τό σκοταμένο εκδικήσι, κ' άφού τών φίλησαν γιά τελευταία φορά
 έπέστρεψαν στή θέσι τους. Τήν έτομήνη μόλις διατάχθη επίθεσις
 τών ήμετέρων κατά τών έχθρών, οι δυδ άδελφοί άψησαν τους άλ-
 λους πίσω τους κ' ώρμησαν άκράτητοι κατά τών άντιπάλων.
 Σέ λίγο βρισκόταν στή κορυφή ενός λόφου τριακοσίτων μέτρων ύψους
 και προχώρησαν μέ τήν ίδια όρμη πρós τήν άπέναντι βουλγαρική
 πυροβολαρχία. Μόλις έφτασαν εκεί επετέθησαν κατά τών πυροβολι-
 στών τους όποιους βρήκαν άνετόιμους και σκότσων άρκετους άπ'
 αυτούς, εκδικούμενοι κατ' αυτόν τόν τρόπο τόν τραγικό θάνατο τού
 άδελφού τους. Στό τέλος όμως άποιοι Βούλγαρος άξιωματικός
 τους πλησίασε άπό πίσω, χωρίς τόν καταλάβουν, και τους έβριξε
 κάτω κεφούς μέ τό πιστόλι του ! "Όταν τό έλ-
 ληνικό στράτευμα κατέλαβε ύστερα άπό δέκα λε-
 πτά τό λόφο, βρήκαν τους δυδ άδελφούς πεσμέ-
 νους άνάμεσα σέ τριανταεφτά πώματα Βουλγά-
 ρων τους όποιους είχαν σκοτώσει μέ τά ίδια τους
 τά χέρια !...
 ...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Μεταξύ δυδ έρωτευμένων ό ένας πάντοτε ά-
 γατά περισσότερον τών άλλων. 'Ο πρώτος πάσχει,
 ό δεύτερος πλέηται.